

INTERVJU S PREDSJEDNIKOM ISHA-E SKOPJE

Blaž Ševo

Filozofski fakultet u Splitu

Odsjek za povijest

Prije svega, predstavi nam se...

Zdravo svima, ja sam Stefan Shterjov i dolazim iz Skopja. Rođen sam u Makedoniji, ali sad živim u Sjevernoj Makedoniji. Imam 24 godine i studiram na Filozofskom fakultetu u Skoplju na Sveučilištu Svetog Ćirila i Metoda. Trenutno sam, po vašoj terminologiji, na drugoj godini diplomskog studija. Za razliku od vašeg sistema, mi nakon četiri godine pišemo diplomski rad, a titulu magistra dobivamo nakon pete (prve magistarske) godine i obranjenog magistarskog rada. Diplomirao sam na predmetu Povijest moderne Europe na temu „Vanjska politika Habsburške monarhije od 1648. do 1715.“ u akademskoj godini 2018./2019. Predsjednik sam (neki će reći doživotni) ISHA-e Skoplje.

Kada i gdje si imao prvi kontakt s ISHA-om?

Evo ovako, prvi sam kontakt s ISHA-om imao 2016. godine. Na jednoj objavi grupe za povijest u Skoplju na *Facebooku*, vidio sam komentar Vladimira Kuhara koji je kazao da na našem fakultetu postoji udruuga koja okuplja studente povijesti u Skoplju. Pozvali su zainteresirane na sastanak te sam se tako 15. travnja 2016. našao na svom prvom sastanku ISHA-e Skoplje. Nisam bio jedini zainteresiran za članstvo u toj udruzi. Uz mene je bila moja kolegica i dobra prijateljica Stefani Gievska. Tada sam upoznao sve ljude u udruzi i saznao što ISHA zapravo jest. Tadašnji članovi su mi ukazali na benefite koje donosi ISHA, poput stjecanja kontakata, novih znanja, mogućnosti pristupačnijeg putovanja po Europi i fakultetskog i akademskog usavršavanja. Tada su, isto tako, najavili prijave za Ljetni seminar u Osijeku 2016. godine s temom *History of Marginalization*. Pitali su tko je zainteresiran od novih članova, no nismo u prvi mah reagirali. Nakon sastanka smo kolegica Gievska i ja sjeli na kavu i popričali o cijelom konceptu i zaključili da bi bilo dobro okušati se u nečem dosad nepoznatom i prijaviti se za seminar. Ajde, zašto ne. U svibnju su izašle prijave za seminar u Osijeku. Nisam imao pojma što se radi u tim radionicama, ali prvi izbor radionice mi je bio *Religious, Racial and Ethnic Minorities*. Zbog toga što mi je to bio prvi seminar, dodatno sam se potrudio; pripremao sam rad i sakupljao literaturu tri mjeseca prije početka seminara. Očekivao

sam da će me primiti jer sam napisao jako dobro motivacijsko pismo. Starije kolege su mi pomogle da adekvatno strukturiram prezentaciju. Tema koju sam obradio bila je *The Struggles and Successes of the Aromanians*. Izbor te teme ne treba čuditi jer sam po porijeklu Cincar (Armni). Nakon toga sam nervozno čekao da vidim jesam li primljen u radionicu. Voditelji te radionice bili su sada već moji odlični prijatelji koje davno nisam vidio: Miroslav Kujundžić, Adam Tuković i Martin Ošap. Putovao sam iz Skoplja autobusom preko Beograda 8 i pol sati. Bilo nas je četvero iz Skoplja; Nikola Čirić, Vladimir Kuhar, Stefani Givenska i ja. Kad smo stigli u Osijek svi su osim mene bili umorni; prštao sam od uzbuđenja i nisam mogao zaspati. Odmah sam izašao ispred hostela upoznati ostale ljude iako smo cijelu noć putovali. Moja radoznalost je jedna konstanta koja se zadržala na svim seminarima i uvijek želim upoznati što više ljudi na seminarima. Upoznao sam hrpu dobrih ljudi s kojima sam i danas prijatelj; čujemo se preko Skype-a ili popričamo na seminarima, a izdvojio bih Marija Filipova iz ISHA-e Sofija i Domena Kodriča iz ISHA-e Maribor. Seminar i društvo je bilo odlično, a akademski dio je zadovoljio moje visoke standarde. Osijek mi je baš zbog tog iskustva jedan od najljepših gradova Hrvatske, iako to uzmite s rezervom jer još nisam posjetio Split. Otada sam propustio samo 5 seminara u 4 godine, dakle bio sam prisutan na njih 13, računajući EUROCLIO projekte.

Što za tebe znači ISHA?

ISHA je obitelj, čvorište studentskih života s područja povijesti i njoj bliskih znanosti. ISHA mi znači mnogo u životu. Tu sam sklopio prijateljstva, naučio detalje iz povijesti drugih naroda, odmakao se od uske perspektive nacionalne povijesti, poboljšao socijalne vještine (još uvijek previše pričam), unaprijedio akademske vještine i znanje engleskog i jezika bivše Jugoslavije. Puno ljudi je našlo životne partnere u ISHA-i; tko zna, možda se i meni takvo što dogodi. Dosta toga sam nabrojao, ISHA mi je poboljšala život u brojnim aspektima.

Reci nam kako ti je ISHA poboljšala akademski život?

Prvo, upoznao sam ljude s različitih fakulteta koji istražuju različite povijesne epohe čija sam znanja imao prilike upiti i primijeniti pri svojem studiranju i rješavanju ispita. Drugo, stekao sam konekcije i poznanstva diljem Europe i tu mrežu poznanstava koristim za prikupljanje manje pristupačne literature. Kolege iz Hrvatske, Srbije,

Austrije, Njemačke i drugih zemalja uvijek su spremne nesebično pomoći, kopirati, skenirati i poslati tražene materijale. Treće, preko tih europskih iskustava sam olakšao mogućnost studiranja i završavanja fakulteta izvan Makedonije ne samo sebi, već i svojim kolegama na fakultetu. Četvrto, raširile su mi se perspektive i promijenio sam način razmišljanja o nekim povijesnim temama. Shvatio sam da politička povijest nije jedina povijest, isto tako su bitne i kulturna, socijalna, itd. Stečena iskustva pokušao sam podijeliti s kolegama iz Skoplja, čime sam u nekoj mjeri promijenio svijet oko sebe.

Koje pozicije trenutno obnašaš u ISHA-i International i koji su ti ciljevi?

Trenutno sam član Savjeta ISHA-e International i ovo mi je drugi mandat. Prvi put sam bio izglasan za Savjet u Mariboru 2017. na Godišnjoj konferenciji. Otada sam dio PMC-a (*Project Management Committee*) i PRC-a (*Public Relations Committee*). Na lokalnoj sam razini predsjednik ISHA-e Skopje od 2017. godine i seminara u Berlinu. Otada je, da se pohvalim, ISHA Skopje doživjela procvat i radila punom parom. Pokušavao sam donijeti pozitivnu energiju; nije da isključivo radimo, već se i družimo. Bio sam glavni organizator Jesenskog seminara u Skoplju 2018. godine pod nazivom *History through Music*. Tada mi je počeo drugi mandat za člana Savjeta u kojem nastavljam svoj dosadašnji rad i planove. Najnovije vijesti su to da smo na Godišnjoj konferenciji u Budimpešti u rujnu 2019., ja i Vaš kolega Blaž Ševo izabrani po prvi put za članove Međunarodnog odbora ISHA-e International; Blaž kao predsjednik, a ja kao njegova desna ruka, tj. potpredsjednik. Vjerujemo da će novi dužnosnici biti odlični, da ćemo imati odličnu komunikaciju (jer smo uglavnom Balkanci) i da ćemo uspjeti u zadaći da unaprijedimo ISHA-u. Moji su ciljevi oduvijek bili poboljšanje dijaloga i podizanje akademske razine u ISHA-i. Radim na tome da proširim našu organizaciju i da svijet čuje za naše aktivnosti. Cilj je i potreba da nam se pridruži što više ljudi jer želimo podijeliti ovo naše predivno iskustvo i entuzijazam sa što je moguće više ljudi. Moj najbitniji cilj nije isključivo akademski dio već održavanje prijateljstava koja će, nadam se, trajati zauvijek.

Koju temu obrađuješ za diplomski?

Program mog diplomskog zove se „Povijest Balkana u novom vijeku“, a naslov magistarskog rada je „Vanjska politika Habsburške Mo-

narhije prema Osmanskom Carstvu od 1680. do 1718.“ koji odgovara mom afinitetu prema europskoj povijesti novog vijeka.

Odlično pričaš hrvatski, je li tome pridonijelo učestalo druženje i razgovor s hrvatskim kolegama?

Moram reći da prije ISHA-e i prije poznavanja hrvatskih kolega nisam toliko dobro pričao. Razumio sam, ali govorio sam jako slabo i hrvatski i srpski, a slovenski nikako. Ipak, odrastao sam na jugoslavenskim filmovima poput Žikine dinastije i Tesne kože, kao i na glazbi Crvene jabuke, Bijelog dugmeta, Prljavog kazališta, Plavog orkestra te sam tu dobio osnovu. Jako mi je drago da sam upoznao kolege iz bivše države uz pomoć kojih sam u ove četiri godine usavršio jezik, bilo srpski, bilo hrvatski, bilo slovenski. Moram priznati da mi je u hrvatskom jeziku najdraži dalmatinski naglasak.

Poruka kolegama s Filozofskog fakulteta u Splitu?

Moja poruka kolegama iz Splita je da budu još aktivniji u ISHA-i, da se druže, dolaze na seminare na kojima se može puno i životnih stvari naučiti, ne samo akademskih. Kolege iz Splita su uvijek dobrodošle u Skoplje i nadam se da ću ih uskoro upoznati jer sigurno dolazim na seminar u Splitu u listopadu 2020.